

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО

Освітня програма «Міжнародне та європейське право»

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Цивільне право
Викладач (-і)	Зеліско Алла Володимирівна, доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного права, професор Коструба Анатолій Володимирович, доктор юридичних наук, професор кафедри цивільного права, професор
Контактний телефон викладача	+38 (0342) 596 130, +38 (050) 902 94 60
E-mail викладача	alla.zelisko@pnu.edu.ua anatolii.kostruba@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	21 кредит ЄКТС, 630 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу Також передбачена можливість консультацій шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових проектів, індивідуальних науково-дослідних завдань тощо.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є однойменна галузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Загальні теоретико-методологічні положення цивільного права в континентальній та англо-американській правових системах. 2. Цивільні правовідносини. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків, їх охорона та захист в Україні та країнах Європейського Союзу. 3. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин в Україні та окремих державах континентальної та англо-американської правових систем. 4. Правочини, представництво та строки і терміни у цивільному праві України, Франції та Німеччини. 5. Особисті немайнові права фізичних осіб за законодавством України та окремих держав континентальної та англо-американської правових систем. 6. Право власності та інші речові права в Україні та окремих державах континентальної правової системи. 7. Право інтелектуальної власності в Україні та окремих державах англо-американської правової системи (на прикладі Великобританії, США, Канади). 8. Спадкове право в Україні, Франції та Німеччині. 9. Загальні положення зобов'язального права в Україні і праві Франції та Португалії. 10. Загальні положення договірного права у країнах ЄС. 11. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у власність в Україні та країнах Середземномор'я. 12. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у користування в Україні, Чехії, Угорщини, Румунії.	

13. Зобов'язання у сфері інтелектуальної власності в Україні та Скандинавських країнах.
14. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з виконанням робіт в Україні, Італії, Франції, Польщі, Німеччині
15. Зобов'язання, що пов'язані з наданням послуг за законодавством Швейцарії, Люксембург, Бельгії.
16. Зобов'язання у сфері спільної діяльності в праві Кіпру та за законодавством України.
17. Загальні положення позадоговірного права України, Словачії, Нідерландів та Іспанії.

Цивільне право регулює спектр особистих немайнових та майнових суспільних відносин, які засновані на юридичній рівності, майновій самостійності та вільному волевиявленні їх учасників.

Основними джерелами цієї галузі виступають Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Кодекс торговельного мореплавства України, Земельний кодекс України, Сімейний кодекс України, закони України «Про акціонерні товариства», «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», «Про кооперацію», «Про міжнародне приватне право», «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань», «Про громадські об'єднання», «Про благодійну діяльність та благодійні організації», «Про цінні папери та фондовий ринок», «Про особливості здійснення права власності у багатоквартирному будинку», «Про авторське право і суміжні права». «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», «Про захист прав споживачів», «Про банки та банківську діяльність», «Про державну реєстрацію речових прав та їх обмежень», «Про фінансовий лізинг», «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність», «Про страхування», «Про транспорт», «Про залізничний транспорт», «Про автомобільний транспорт», «Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю», «Про споживче кредитування», «Про платіжні системи та переказ грошей в Україні», «Про гарантування вкладів фізичних осіб», «Про електронний цифровий підпис», «Про інвестиційну діяльність» та інші нормативно-правові акти; Цивільні кодекси країн Європейського Союзу та країн постсоціалістичного простору, відповідне національне галузеве законодавство, комунітарне законодавство ЄС.

В умовах формування в Україні держави, у якій людина, її права та інтереси є найвищою соціальною цінністю цивільно-правові відносини та належне їх регулювання постають в центрі уваги усіх суспільних інститутів. Тому питання цивільного законодавства та грамотного його застосування на практиці є основою тих знань і навиків, якими повинні володіти сучасні кваліфіковані фахівці в галузі права.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Цивільне право» є формування у студентів здатності розв'язувати складні спеціалізовані завдання у сфері цивільного права на підґрунті цивільно-правового мислення та глибинного розуміння природи приватноправових інститутів в Україні та державах Європейського Союзу і державах англо-американської правової системи, системи юридичних знань для професійного застосування цивільного законодавства на практиці з метою захисту права та інтересів учасників цивільних правовідносин.

Основними цілями вивчення дисципліни «Цивільне право» є набуття студентами знань та розуміння змісту норм цивільного законодавства, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації

цивільної правосуб'єктності учасниками цивільних правовідносин, грамотного застосування норм цивільного законодавства з урахуванням компаративної правової складової.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу;
здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях у сфері цивільних відносин;
здатність до розуміння предметної області цивільних відносин та професійної діяльності за спеціальністю;
здатність вчитись та опановувати сучасні знання у сфері цивільного права;
здатність до критичного мислення;
здатність визначення нових перспективних напрямів наукових досліджень у сфері корпоративного права;
здатність дотримуватись етики у діяльності за спеціальністю;
здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена демократичного суспільства на основі приватноправових засад цивільного права.

Фахові компетентності:

здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в спеціальній сфері цивільного права, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;
здатність до знання і розуміння основ правового регулювання цивільних відносин;
здатність демонструвати знання базових засад, сучасного стану, тенденцій розвитку інститутів цивільного права України та країн Європейського Союзу;
здатність до знання і розуміння основ цивільного права країн Європейського Союзу;
здатність аналізувати правові проблеми, формувати і обґрунтовувати правові позиції у сфері цивільного права;
здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування;
здатність до консультування з правових проблем цивільного права України.

Програмні результати навчання:

вільно визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих процесів і обставин у сфері цивільного права;
вільно здійснювати аналіз суспільних процесів у площині цивільного права, встановлювати проблему їх розвитку та формувати шляхи її розв'язання України та країн Європейського Союзу;
формувати власні обґрунтовані судження у спеціальній сфері цивільного права;
вільно оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи проблеми у сфері цивільного права;
самостійно визначати ті питання, у з'ясуванні яких потрібно допомога і діяти відповідно до отриманих рекомендацій;
доносити до респондента матеріал з цивільного права доступно і вільно;
пояснювати характер певних подій і процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;
належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для професійної діяльності в галузі цивільного права України та країн Європейського Союзу;
виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів формування цивільного права України та країн Європейського Союзу;
кваліфіковано застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях у сфері цивільного права, виокремлювати юридично значущі факти та формувати власні

правові висновки; надавати консультації щодо можливого захисту права та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях в галузі цивільного права.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		92	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		142	
самостійна робота		396	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3,4,5,6	081 Право	2, 3	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Модуль І. Загальні теоретико-методологічні положення цивільного права в континентальній та англо-американській правових системах.			
Тема № 1. Вступ до цивільного права. Цивільне право як приватне право в континентальній та англо-американській правових системах.		2	2 7
Тема № 2. Цивільне право як правова галузь.			2 8
Тема № 3. Джерела цивільного права в Україні, Франції, Німеччині та Великобританії, Канаді, США.		2	2 7
Тема № 4. Цивільне право як наука та навчальна дисципліна.		-	- 8
Модуль ІІ. Цивільні правовідносини. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків, їх охорона та захист в Україні та країнах Європейського Союзу.			
Тема № 5. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин		2	2 8
Тема № 6. Здійснення цивільних прав та виконання обов'язків: основи європейської доктрини.		-	2 9
Тема №7. Охорона і захист цивільних прав та інтересів в Україні та країнах Європи: основні підходи та тенденції.		-	2 9
Тема №8. Цивільно-правова відповідальність: європейська доктрина та практика.		-	2 9
Модуль ІІІ. Суб'єкти та об'єкти цивільних правовідносин в Україні та окремих державах континентальної та англо-американської правових систем.			
Тема № 9. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин за законодавством України, Польщі, Словаччини та Чехії.		4	6 8
Тема № 10. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин за законодавством України, Англії, США.		4	6 8
Тема № 11. Публічно-правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин за законодавством України, Чехії та Польщі.		-	2 9
Тема № 12. Об'єкти цивільних правовідносин за законодавством України, Чехії та Словаччини і		-	2 9

Угорщини.			
Модуль IV. Правочини, представництво та строки і терміни у цивільному праві України, Франції та Німеччини.			
Тема № 13. Правочини за законодавством України, Франції та Німеччини.	4	4	7
Тема № 14. Представництво в Україні та Франції і Німеччині.	2	2	7
Тема № 15. Строки в цивільному праві України та Франції і Німеччини.	2	2	7
Всього за III семестр	22	38	120
Модуль V. Особисті немайнові права фізичних осіб за законодавством України та окремих держав континентальної та англо-американської правових систем.			
Тема № 16. Поняття, види та захист особистих немайнових прав за законодавством України та окремих держав англо-американської правової системи (на прикладі Великобританії).	2	2	8
Тема № 17. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи за законодавством України та Франції.	2	2	6
Тема № 18. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття особи за законодавством України та Німеччини.	2	2	6
Модуль VI. Право власності та інші речові права в Україні та окремих державах континентальної правової системи.			
Тема № 19. Загальні положення про право власності і речові права за законодавством України, Німеччини та Швейцарії.	2	2	8
Тема № 20. Виникнення та припинення права власності в Україні та Франції, Німеччині та Квебеці.	2	4	6
Тема № 21. Особливості правовідносин в сфері права власності на окремі види майна за законодавством України та Швейцарії.	-	2	8
Тема № 22. Право спільної власності за законодавством України та Франції і Німеччини.	2	2	7
Тема № 23. Обмежені речові права в Україні та країнах континентальної правової системи.	2	2	8
Тема № 24. Захист права власності та інших речових прав (Україна, Франція, Німеччина).	2	2	7
Модуль VII. Право інтелектуальної власності в Україні та окремих державах англо-американської правової системи (на прикладі Великобританії, США, Канади) .			
Тема № 25. Загальні положення про виключні права в Україні та Великобританії, США, Канаді.	2	2	7
Тема № 26. Авторське право і суміжні права в Україні та Великобританії.	2	4	8
Тема № 27. Патентне право в Україні, США та Канаді.	2	2	7
Тема № 28. Виключні права на засоби індивідуалізації товарів і їхніх виробників в Україні та Великобританії.	-	2	7
Модуль VIII. Спадкове право в Україні, Франції та Німеччині.			
Тема № 29. Спадкування власності фізичних осіб в Україні, Франції та Німеччині.	2	4	7

Тема № 30. Спадкування за законом в Україні, Франції та Німеччині.	2	2	7
Тема № 31. Спадкування за заповітом в Україні, Франції та Німеччині.	2	2	7
Всього за IV семестр	28	38	114
ЗАГ.:	50	76	234
Модуль IX. Загальні положення про зобов'язального права України і праві Франції та Португалії			
Тема №32. Загальні положення про зобов'язання	2	2	10
Тема №33. Забезпечення виконання зобов'язання	2	2	12
Модуль X. Загальні положення договірних права у країнах ЄС			
Тема №34. Цивільно-правовий договір	2	2	12
Модуль XI. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у власність в Україні та країнах Середземномор'я			
Тема №35. Зобов'язання з договору купівлі-продажу	2	4	10
Тема 36. Зобов'язання з договорів дарування, довічного утримання та ренти	2	2	2
Модуль XII. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з передачею майна у користування в Україні, Чехії, Угорщини, Румунії			
Тема №37. Загальна характеристика групи зобов'язань. Правова характеристика договору оренди.	2	2	6
Тема №38. Зобов'язання з договору найму житлового приміщення й інші житлові зобов'язання. Оренда державного і комунального майна	2	4	8
Тема №39. Договір фінансової оренди. Договір оренди землі. Прокат. Договір оренди транспорту. Позичка	2	4	8
Модуль XIII. Зобов'язання у сфері інтелектуальної власності в Україні та Скандинавських країнах			
Тема №40. Договори про розпорядження майновими правами інтелектуальної власності	2	2	6
Тема №41. Договір комерційної концесії (франчайзингу)	2	2	6
Всього за V семестр	20	26	80
Модуль XIV. Зобов'язання, що виникають у зв'язку з виконанням робіт в Україні, Італії, Франції, Польщі, Німеччині			
Тема №42. Зобов'язання з договору підяду	2	4	6
Модуль XV. Зобов'язання, що пов'язані з наданням послуг за законодавством Швейцарії, Люксембург, Бельгії			
Тема №43. Договір про надання послуг	1	2	4
Тема №44. Транспортні зобов'язання	6	4	8
Тема №45. Зобов'язання з договору зберігання	2	2	6
Тема №46. Зобов'язання з надання посередницьких послуг	2	4	4
Тема №47. Зобов'язання зі страхування	2	4	6
Тема №48. Зобов'язання з договорів позики, кредиту і фінансування під уступку грошової вимоги	2	4	12
Тема №49. Зобов'язання з договорів банківського рахунка і банківського вкладу. Розрахункові зобов'язання	2	4	12
Модуль XVI. Зобов'язання у сфері спільної діяльності в праві Кіпру та за законодавством України			
Тема №50. Зобов'язання з договору простого товариства та з установчого договору	2	2	2

Модуль XVII. Загальні положення позадоговірного права України, Словачії, Нідерландів та Іспанії			
Тема №51. Поняття, види і функції позадоговірних зобов'язань	2	2	4
Тема №52. Зобов'язання з односторонніх правочинів та з дій у інтересах іншої особи без її доручення	2	2	4
Тема №53. Зобов'язання, що виникають унаслідок заподіяння шкоди	4	4	10
Тема №54. Зобов'язання зв'язку з набуттям, збереженням майна без достатньої правової підстави	2	2	4
Разом за VI семестр	22	40	82
Всього за навчальний рік:	42	66	162
ЗАГ	92	142	396
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р; № 11 від 25 червня 2019 р., № 6 від 25 червня 2020 р.) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2021/03/Положення-про-оцінювання-студентів-у-ННІОІ.pdf		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами чотирьох письмових модульних контрольних робіт. Перша модульна контрольна робота виконується на семінарському занятті осіннього семестру у жовтні та охоплює два змістових модулі. Друга модульна контрольна робота виконується на останньому семінарському занятті відповідного семестру у грудні та охоплює собою третій – четвертий змістові модулі. Третя модульна контрольна робота виконується у весінньому семестрі у березні і охоплює собою п'ятий і шостий змістові модулі. Четверта модульна контрольна робота виконується на останньому семінарському занятті відповідного семестру і охоплює собою сьомий і восьмий змістові модулі. На контрольну вноситься 1 описове завдання, яке оцінюється в 8 балів, 2 коротких запитання нормативного змісту, які оцінюються по 4 бали, 4 терміни, які оцінюються по 1 балу. Максимальний бал за контрольну становить 20. <u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу		
Семінарські	Система оцінювання семінарських занять передбачає поточні оцінки		

заняття	успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських (практичних) занять. Підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття виставляється в кінці семестру за результатами роботи на семінарських (практичних) заняттях, самопідготовки і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські (практичні) заняття та оцінок за відпрацьовані заняття. Підсумковий бал за семінарські (практичні) заняття (максимально 25 балів) – підсумкова оцінка за семінарські (практичні) заняття, помножена на коефіцієнт 4, заокруглена до цілого. Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються Розділом 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника Кількість балів, яка є умовою допуску студента до підсумкового контролю становить 25 балів за результатами як семінарських занять та написання модульної контрольної роботи.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – екзамен – проводиться в письмово-усній формі шляхом з'ясування опанування здобувачем загальних та фахових компетентностей. Екзамен охоплює весь обсяг навчальної дисципліни. Екзаменаційний білет передбачає три питання теоретичного характеру та термінологічне завдання. Описові питання оцінюються у 15 балів кожне і термінологічне завдання – у 5 балів. Зміст екзаменаційного білету затверджується на засіданні кафедри цивільного права. Максимальний бал за екзамен – 50 балів. Отриманий в результаті здачі екзамену бал заноситься у відомість успішності, додається до балів за семінарські заняття та модульні контрольні роботи.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських (практичних) занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – *Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри <https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу>*

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти

відвідають лекції і практичні заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина. Київ, Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.
2. Гражданское и торговое право зарубежных государств : Учебник : В 2 т. / Отв. ред. проф. А.С. Комаров, проф. А.А. Костин, проф. О.Н. Зименкова, доц. Е.В. Вершинина. Т. 1 : Общая часть. Москва : Статут, 2019.
3. Гражданское и торговое право зарубежных государств : учебник : в 2 т. / отв. ред. проф. А. С. Комаров, проф. А. А. Костин, проф. О. Н. Зименкова, доц. Е. В. Вершинина. Москва : Статут, 2020.
4. Заїка Ю.О. Українське цивільне право: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2018. 358 с.
5. Корякин В. М. Гражданское и торговое право зарубежных стран в схемах и таблицах : учеб. пособие. М. : Проспект, 2016. 112 с.
6. П.С. Матвеев, В.І. Бірюков Цивільне право (в схемах) : Навч. посіб. К. : Алерта, 2013. – 256 с.
7. Мічурін Є. О. Цивільне право : Загальна частина: навч. посіб. для підгот. до іспитів та заліків: Харків: Право, 2019. 184 с.
8. Цивільне право. Альбом схем [Текст] : навч. посіб. : у 2 ч. / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. - Харків : Право, 2018 . Ч. 1. - 5-те вид., перероб. - 2018. - 231 с.
9. Цивільне та сімейне право України [Текст] : навч. посіб. / [Є. О. Харитонов та ін. ; упоряд. О. І. Сафончик] ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. Є. О. Харитонova ; Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.". Одеса : Фенікс, 2018. - 581, [15] с.
10. Цивільне право України. Іванов Ю.Ф., Іванова М.В., Куриліна О.В. Том 1. Навчальний посібник у 2 томах. Видання 2-ге доповнене і перероблене. К.: Алерта, 2019. 342 с. 1 примірник.
11. Цивільне право (частина загальна). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасиво-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 448 с.
12. Шимон С.І. Цивільне та торгове право зарубіжних країн. Навчальний посібник. К.: КНЕУ. 2004. 220 с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичному посібнику:

Зеліско А. В. Цивільне право : методичні вказівки і завдання для забезпечення навчальної дисципліни для студентів 2-го курсу денної форми навчання спеціальності 081 Право Освітня програма «Міжнародне та європейське право» (1 семестр). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2020. 58 с.

Зеліско А. В. Цивільне право : методичні вказівки і завдання для забезпечення навчальної дисципліни для студентів 2-го курсу денної форми навчання спеціальності

081 Право Освітня програма «Міжнародне та європейське право» (2 семестр). Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2020. 59 с.

Зеліско А. В. Цивільне право : методичні вказівки і завдання для забезпечення самостійної роботи із навчальної дисципліни для студентів 2-го курсу денної форми навчання спеціальності 081 Право Освітня програма «Міжнародне та європейське право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 30 с.

<https://kcp.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/>

2. Коструба А.В. Цивільне право України: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять студентів 3-го курсу денної та заочної форми навчання спеціальності «Право» і «Міжнародне та європейське право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. 96 с. URL:

<https://kcp.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/>

3. Коструба А.В. Цивільне право України: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи студентів 3-го курсу денної та заочної форми навчання спеціальності «Право» і «Міжнародне та європейське право». Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. URL:

<https://kcp.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/>.

Викладач _____ проф. А.В. Зеліско

_____ проф. А.В. Коструба